

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Opleiding Persoonsbeveiliging

Plan van Aanpak

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
1.1 Algemeen	2
1.2 Aanleiding	2
2. Doelstelling en onderzoeksvragen	3
2.1 Doelstelling	3
2.2 Centrale vraag	3
2.3 Deelvragen	3
3. Operationalisatie	5
3.1 Aansluiting op de beroepspraktijk en behoeftestelling	5
3.2 Uitvoering programma - begeleiding	6
3.3 Uitvoering examinering	6
3.4 Kwaliteitsborging	6
4. Onderzoeksaanpak	7
4.1 Gefaseerd onderzoek	7
4.2 Fase 1 - documentenanalyse	8
4.3 Fase 2 – verdiepende documentenanalyse	8
4.4 Fase 3 - interviews algemeen	8
4.5 Fase 4: eindanalyse en conclusie	8
5. Samenhang en afstemming met overige onderzoeken	9
5.1 Onderzoek AOT	9
5.2 Onderzoek kwaliteit Nationale Politie	9
5.3 Afstemming toezichtsgebied security	9
6. Communicatie	10
6.1 Communicatie over plan van aanpak	10
6.2 Communicatie over bevindingen en conclusies	10

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Goed politieonderwijs speelt een essentiële rol bij de ontwikkeling van het vakmanschap en de weerbaarheid van politiefunctionarissen. De kwaliteit van politieonderwijs is daarmee een belangrijke voorwaarde voor de professionaliteit van de politieorganisatie. De politie is toegerust met het geweldsmonopolie¹ en kent een omvangrijke sanctioneringsmacht. De kwaliteit van het politieonderwijs is daarom niet alleen van belang voor de politie, de politiemedewerkers en het gezag, maar ook voor de maatschappij als geheel.

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) heeft de wettelijke taak toezicht te houden op de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering.² Dit doet zij door inzicht te geven in de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering daarvan, door risico's te signaleren en door de bij het politieonderwijs betrokken organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt zij eraan bij dat de opgeleide politiemedewerkers in staat zijn hun taken in de politiepraktijk op een goede manier uit te voeren en daarmee aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Het politieonderwijs wordt verzorgd door de Politieacademie.³ De Politieacademie verzorgt zowel het basispolitieonderwijs, het vakspecialistisch politieonderwijs als het hoger politieonderwijs. Met name in het vakspecialistisch politieonderwijs is er een aantal opleidingen die vanwege aard en inhoud een afgeschermd status hebben.

1.2 Aanleiding

Door toenemende polarisatie in de samenleving en ernstige bedreiging van publieke personen, waaronder bewindslieden en burgemeesters, neemt de vraag naar persoonsbeveiliging sterk toe. Persoonsbeveiligers werken bij de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB) van de Nationale Politie. Deze dienst beveiligt personen tegen wie een (mogelijke) dreiging bestaat. De koninklijke unit beveiligt de leden van het Koninklijk Huis en hun gasten. De diplomatieke unit richt zich op staatshoofden, regeringsleiders en diplomaten maar ook op (kroon)getuigen, advocaten en journalisten. Mede door de toenemende polarisatie wordt de laatste groep steeds groter in omvang en meer divers.⁴

De sterke toename van de vraag naar persoonsbeveiliging kan met de huidige capaciteit van de DKDB niet veel langer worden opgevangen. Er zijn meer persoonsbeveiligers nodig. Dat vereist een hogere in- en doorstroom in de opleiding. Dit zet de Politieacademie voor grote uitdagingen.

Het aantal studenten in de opleiding tot persoonsbeveiligers, dat de Politieacademie de komende jaren moet opleiden, is meer dan verdubbeld. Naast het vinden van voldoende geschikte aspiranten, moeten extra docenten worden geworven en ingewerkt en dat in een tijd waar de krapte op de arbeidsmarkt ernstige vormen aanneemt. Daarnaast gaat het om een zeer gespecialiseerd en risicovol vakgebied waarbij zelfs kleine 'foutjes' levensgevaarlijke gevolgen kunnen hebben. Niet alleen voor de betrokken persoonsbeveiligers en beschermde burgers maar ook voor omstanders. Dat stelt eisen aan de kwaliteit van de opleiding en het niveau van startbekwaamheid waarop studenten worden afgeleverd. Tevens is er sprake van een samenleving die steeds meer vraagt en verwacht. Vanuit deze context heeft de Inspectie besloten onderzoek te doen naar de opleiding tot persoonsbeveiligers.

¹ Naast de politie mag ook de krijgsmacht geweld toepassen om de orde te handhaven.

² Politiewet 2012, art. 65.

³ De Politieacademie is de enige onderwijsinstelling die het politieonderwijs mag aanbieden. Korps en student zijn verplicht om het politieonderwijs af te nemen bij de Politieacademie (Politiewet, art. 74).

⁴ Ook dient hier de gewijzigde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te worden genoemd, met een ruimer gebruik maken van 'kroongetuigen' als reden voor de toename van de beveiliging van met name advocaten, journalisten en rechters en officieren van justitie (Rapport adviescommissie Bos: Toekomstbestendig stelsel bewaken en beveiligen).

2. Doelstelling en onderzoeksvragen

De Inspectie richt haar toezicht op het Politieonderwijs in op basis van een toezicht- en waarderingskader.⁵ Hierin benoemt zij wat zij verstaat onder de kwaliteit van een politieopleiding. De Inspectie onderscheidt drie 'primaire' kwaliteitsaspecten: de aansluiting op de beroepspraktijk, het programma en de examinering. Daarnaast ziet zij twee 'ondersteunende' kwaliteitsaspecten: de kwaliteitsborging en naleving van de wettelijke vereisten.

De kern van de kwaliteit van elke opleiding ligt in de aansluiting op wat de politiepraktijk vereist. Afgestudeerden dienen na de afronding van hun opleiding voldoende toegerust te zijn voor betreffende werkzaamheden in het korps. Een goed programma maakt het mogelijk dat studenten de voor de beroepspraktijk noodzakelijke kennis, houding en vaardigheden (competenties) verwerven. De opleiding wordt afgesloten met een deugdelijke examinering, waarin vastgesteld wordt dat de student over de noodzakelijke competenties beschikt. Verder moet de kwaliteit van de opleiding geborgd zijn. En uiteindelijk moet de opleiding voldoen aan alle wettelijke eisen die gesteld zijn aan de opleiding.

Op basis van bovenstaande heeft de Inspectie voor haar onderzoek naar de opleiding tot persoonsbeveiligers onderstaande doelstelling, centrale vraag en deelvragen⁶ geformuleerd.

2.1 Doelstelling

Met dit onderzoek wil de Inspectie inzicht krijgen in de kwaliteit (bovengenoemde vijf aspecten) van de opleiding tot persoonsbeveiligers. Met dit inzicht wil zij betrokken partijen zonodig aanzetten tot benodigde verbetering en daarmee bijdragen aan de professionaliteit, het vakmanschap en de weerbaarheid van de persoonsbeveiligers.

2.2 Centrale vraag

In hoeverre is sprake van een kwalitatief goede opleiding tot persoonsbeveiligers die borgt dat politiemedewerkers door het volgen van de opleiding voorbereid worden op het daadwerkelijk uitoefenen van deze functie?

2.3 Deelvragen

Aansluiting op de beroepspraktijk en behoeftestelling

1. Hoe loopt het proces van (kwalitatieve en kwantitatieve) behoeftestelling?
2. In hoeverre vinden afgestudeerden en leidinggevers in het korps dat de opleiding tot persoonsbeveiligers die competenties aanleert die nodig zijn om te functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar?

Uitvoering programma – begeleiding en ondersteuning

3. In hoeverre voldoen docenten en begeleiders aan gestelde bekwaamheidseisen?
4. In hoeverre worden de leeractiviteiten uit het aangeboden programma op de Politieacademie en in de eenheid ondersteund en begeleid?

Uitvoering examinering

⁵ www.inspectie-jenv.nl

⁶ De deelvragen volgen het Toezichtkader Politieonderwijs. Tijdens het onderzoek kan blijken dat niet alle deelvragen van toepassing zijn. Dit omdat betreffende aspecten zich binnen de opleiding tot persoonsbeveiligers niet voordoen.

5. In hoeverre meet het examen of de studenten kunnen functioneren als (startbekwaam) beroepsbeoefenaar?
6. In hoeverre worden examens op een zorgvuldige, objectieve en valide manier afgenomen en beoordeeld?
7. In hoeverre voldoen examinatoren aan gestelde bekwaamheidseisen?

Kwaliteitsborging

8. In hoeverre is bij de opleiding sprake van een functionerend kwaliteitszorgsysteem?

3. Operationalisatie

In dit hoofdstuk werkt de Inspectie de deelvragen zoveel mogelijk uit door begrippen te definiëren en aan te geven wat zij minimaal verwacht van de beantwoording door de Politieacademie.

3.1 Aansluiting op de beroepspraktijk en behoeftestelling

Kwalitatieve behoefte

Het korps moet aangeven waartoe politiemedewerkers moeten worden opgeleid, wat zij moeten kennen en kunnen. Dit doet zij met een kwalitatieve behoeftestelling. In haar behoeftestelling kan het korps bijvoorbeeld rekening houden en aandacht vragen voor de eerder beschreven toename van de ernst en diversiteit in de bedreigingen en bedreigde personen.

De Politieacademie toont vervolgens aan de kwalitatieve behoeftestelling voor de opleiding tot persoonsbeveiligers van het korps te hebben ontvangen. Voorwaarde om deze behoeftestelling goed te kunnen verwerken is dat het korps deze tijdig (voor 1 maart van ieder jaar) en volledig (het is voor de Politieacademie duidelijk wat de vereisten aan de beginnend beroepsbeoefenaar zijn) aan de Politieacademie heeft verstrekt.⁷ De Politieacademie toont aan de kwalitatieve behoeftestelling als basis te hebben gebruikt voor de opleiding tot persoonsbeveiligers.

Kwantitatieve behoeftestelling

Het korps moet aangeven hoeveel politiemedewerkers jaarlijks en meerjaarlijks moeten worden opgeleid. Dit doet zij met een kwantitatieve behoeftestelling. De Politieacademie toont aan dat zij de kwantitatieve behoeftestelling voor de opleiding tot persoonsbeveiligers van het korps ontvangen heeft. Voorwaarde om de behoeftestelling goed te kunnen verwerken is dat het politiekorps deze tijdig (voor 1 maart van ieder jaar) aan de Politieacademie verstrekt heeft. De Politieacademie toont aan dat zij de kwantitatieve behoeftestelling heeft gebruikt als basis voor de opleiding tot persoonsbeveiligers.

Tevredenheid afgestudeerden

De Politieacademie toont aan dat zij een beeld heeft van de tevredenheid van afgestudeerden (die minimaal een half jaar geleden de opleiding hebben afgerond) over de bruikbaarheid van de opleiding voor het uitoefenen van hun functie. Zij stuurt erop dat er structureel onderzoek (meermalig en gepland) wordt gedaan naar de tevredenheid van afgestudeerden over de opleiding. Dit onderzoek is actueel (maximaal twee jaar oud) en de uitkomsten/conclusies zijn herleidbaar en navolgbaar (het is voor de Inspectie duidelijk hoe de Politieacademie tot de uitkomsten/conclusies is gekomen). De Politieacademie toont aan dat de uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om de opleiding waar nodig te verbeteren.

Tevredenheid leidinggevenden

De Politieacademie toont aan dat zij een beeld heeft van de tevredenheid van leidinggevenden over de bruikbaarheid van de opleiding voor het uitoefenen van de functie door afgestudeerde politiemedewerkers (die minimaal een half jaar geleden de opleiding hebben afgerond). Zij stuurt erop dat er structureel onderzoek (meermalig en gepland) wordt gedaan naar de tevredenheid van leidinggevenden over de opleiding. Dit onderzoek is actueel (maximaal twee jaar oud) en de uitkomsten/conclusies zijn herleidbaar en navolgbaar (het is voor de Inspectie duidelijk hoe de Politieacademie tot de uitkomsten/conclusies is gekomen). De Politieacademie toont aan dat de uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om de opleiding waar nodig te verbeteren.

⁷ Volgens het Besluit beheer politie (art. 54a) verstrekt de korpschef van de politie jaarlijks uiterlijk op 1 maart aan de directeur van de Politieacademie de behoeftestelling aan politieonderwijs, onderzoek en kennis van de politie voor het begrotingsjaar en de vier daaropvolgende jaren.

3.2 Uitvoering programma - begeleiding

Ondersteuning en begeleiding leeractiviteiten

De Politieacademie toont aan dat zij stuur op de voorwaarden voor een goede uitvoering van het onderwijsprogramma, zowel op de Politieacademie als in de eenheid. De Politieacademie formuleert kwaliteitseisen en zorgt dat hieraan wordt voldaan. Hieronder vallen ten minste de werkwijzen en werkprocedures waarop (gast) docenten en begeleiders het programma uitvoeren.

Bekwaamheid van (gast)docenten en begeleiders

Een voorwaarde voor het goed verlopen van de interactie met/over studenten is de deskundigheid van de (gast)docent en begeleider. De Politieacademie toont aan dat zij eisen stelt aan het opleidingsniveau en de pedagogisch-didactische competenties van (gast)docenten en begeleiders. Zij stuur erop en faciliteert dat aan deze eisen wordt voldaan.

3.3 Uitvoering examinering

Resultaat opleiding – beginnend beroepsbeoefenaar

Aan het einde van de opleiding stelt de Politieacademie door middel van het examen vast dat de student over de, voor de toekomstige functie, noodzakelijke kennis, houding en vaardigheden beschikt. Hiervoor is het nodig dat de inhoud van het examen (wat wordt er getoetst?) is gebaseerd op de vraag van de praktijk. Vervolgens dient het examen zelf ook geschikt zijn om de juiste zaken te meten (hoe wordt er getoetst?). Het examen moet ten eerste volledig zijn: alles wat getoetst moet worden, komt aan bod. Hiernaast moet de toetsvorm passen bij dat wat getoetst wordt.

Examinering op zorgvuldige, objectieve en valide wijze

De uitvoering van het examen is een cruciaal moment in de opleiding en de Politieacademie dient ervoor te zorgen dat de examinering zorgvuldig (alle van tevoren bepaalde vereisten worden getoetst), objectief (alle studenten worden op dezelfde manier beoordeeld) en valide (de vereisten worden op de juiste manier gemeten) verloopt. Zonder een juiste registratie van het examenresultaat kan een deugdelijke afgifte van een diploma niet plaatsvinden. De Politieacademie toont aan dat zij stuur op de voorwaarden voor een zorgvuldige, objectieve en valide examinering (ze formuleert kwaliteitseisen en zorgt dat hieraan wordt voldaan). Hieronder vallen ten minste:

- De deskundigheid van de examinatoren.
- De wijze waarop de examinatoren het examen afnemen (werkprocedures).
- De wijze waarop examenresultaten worden geregistreerd.

3.4 Kwaliteitsborging

De Politieacademie dient over een werkend kwaliteitszorgsysteem te beschikken: een geheel aan geplande, samenhangende activiteiten waarmee de kwaliteit van het politieonderwijs structureel gemeten en waar nodig verbeterd wordt. De Politieacademie toont aan haar opvattingen en ambities over de kwaliteit van de opleiding te hebben geformuleerd en vastgesteld in een strategisch document (plan). Deze opvattingen en ambities heeft zij vervolgens aantoonbaar doorvertaald naar concrete doelen en activiteiten (do). De Politieacademie meet in hoeverre de doelen worden bereikt (check) en neemt eventueel aantoonbare verbetermaatregelen om de beoogde doelen te bereiken (act). Klachten signaleren mogelijke knelpunten of tekortkomingen in de kwaliteit. Zij zijn daarom gepositioneerd in het kwaliteitszorgsysteem.

4. Onderzoeksaanpak

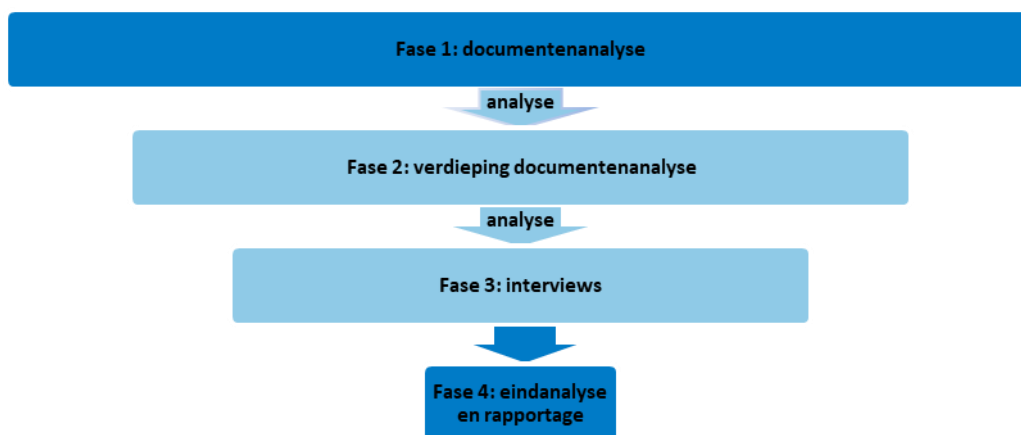
De Inspectie kiest ervoor om de Politieacademie zich te laten verantwoorden over de mate waarin zij voldoet aan de bij de onderzoeksvragen behorende criteria. Zij schrijft hierbij niet voor hoe de Politieacademie ervoor moet zorgen dat zij aan deze criteria voldoet maar sluit zoveel mogelijk aan bij het eigen kwaliteitszorgsysteem van de Politieacademie. Deze werkwijze vermindert de toezichtlast en draagt bij aan het lerend vermogen van de Politieacademie. De Politieacademie krijgt eigen inzichten in de kwaliteit van haar opleidingen, de mate waarop deze aansluiten op de politiepraktijk en de eventuele verbetermogelijkheden.

4.1 Gefaseerd onderzoek

Omdat op voorhand niet duidelijk is hoe de Politieacademie wil laten zien dat zij aan de kwaliteitscriteria voldoet, is het voor de Inspectie (nog) niet mogelijk het onderzoek volledig te operationaliseren en te normeren. Om deze reden kiest de Inspectie ervoor gaandeweg het onderzoek momenten in te bouwen waarop zij haar onderzoek verder richt. Met andere woorden: het onderzoek loopt gefaseerd. De Inspectie start met een brede uitvraag en zal afhankelijk van de aangeleverde informatie het onderzoek verder inrichten.

De Inspectie onderscheidt vier fases in het onderzoek. Elke fase wordt afgesloten met een analyse. Als de Inspectie na deze analyse behoefte heeft aan meer informatie, vraagt zij deze in de volgende fase op.

De gefaseerde aanpak geeft de Politieacademie de mogelijkheid om al vóór de eindanalyse en rapportage een eventueel verbetertraject in te zetten op punten die in een eerdere fase niet op orde blijken. De Inspectie kan dergelijke ontwikkelingen meenemen in de eindrapportage.

4.2 Fase 1 - documentenanalyse

De Inspectie vraagt de Politieacademie om zichzelf te verantwoorden aan de hand van de onderzoeksvragen en de operationalisatie. De Politieacademie kan als onderbouwing zo mogelijk gebruik maken van de documenten uit haar eigen kwaliteitszorgsysteem.

De Inspectie analyseert de door de Politieacademie aangeleverde informatie. Aan de hand van de analyse besluit de Inspectie over de inrichting van fase twee en drie.

4.3 Fase 2 – verdiepende documentenanalyse

In fase 2 zal de Inspectie specifieke informatie opvragen als de deelvragen nog niet volledig beantwoord kunnen worden met de informatie uit fase 1. Dit kan inhouden dat de Inspectie een tweede aanvullende documentenuitvraag aan de Politieacademie doet.

De Inspectie analyseert de nieuwe informatie die zij verzamelt in fase twee. Op basis van deze analyse richt zij fase drie van het deelonderzoek in.

4.4 Fase 3 - interviews algemeen

In fase 3 maakt de Inspectie haar beeld compleet met interviews. Zij spreekt hiertoe tenminste met de volgende actoren/niveaus: leidinggevendenden, docenten en studenten.

4.5 Fase 4: eindanalyse en conclusie

De eindanalyse bestaat uit het verzamelen en in samenhang bezien van de bevindingen en conclusies uit de eerdere fase. Dit geeft een beeld van (de verschillende aspecten van) de kwaliteit in de opleiding tot persoonsbeveiligers.

In deze fase beantwoordt de Inspectie de deelvragen en centrale vraag. Algemene onderzoeksbevindingen worden verwerkt in een openbare brief. In verband met het mogelijke vertrouwelijke karakter van specifieke bevindingen zal de Inspectie aan de opleiding ook een meer gerichte vertrouwelijke terugkoppeling geven en de mogelijkheid bieden tot het voeren van een (bestuurlijk) gesprek met betrokkenen.

5. Samenhang en afstemming met overige onderzoeken

5.1 Onderzoek AOT

In 2017 heeft de Inspectie vijf opleidingen aan de Politieacademie onderzocht, waaronder de leergang Arrestatie- en Ondersteuningsteam (AOT). De leergang AOT is ook een afgeschermd opleiding. De toen gehanteerde onderzoeksopzet, werkwijze en communicatie is van beide kanten goed bevallen. Daarom heeft de Inspectie het huidige onderzoek naar de opleiding tot persoonsbeveiligers op vergelijkbare wijze vormgegeven. Uiteraard is wel gebruik gemaakt van het geactualiseerde toezichtkader.

5.2 Onderzoek kwaliteit Nationale Politie

In 2022 doet de Inspectie ook een onderzoek binnen het korps. In dit onderzoek richt de Inspectie zich op de wijze waarop het korps invulling geeft aan de kwaliteitszorg binnen de politie en hoe het korps stuurt op de kwaliteit van de taakuitvoering. De Inspectie bekijkt onder meer wat het korps onder kwaliteitszorg verstaat, welke voorzieningen er zijn om de werkkwaliteit vast te houden en hoe het korps zorgt dat de werkkwaliteit verbetert.

Indien uit dit onderzoek bevindingen volgen, die relevant (kunnen) zijn voor de Politieacademie en meer specifiek voor de opleiding tot persoonsbeveiligers, worden deze meegenomen in de brief dan wel in de gerichte terugkoppeling.

5.3 Afstemming toezichtsgebied security

Interne afstemming heeft plaatsgevonden met het toezichtgebied security. Afgesproken is dat beide toezichtgebieden elkaar op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen en bevindingen.

6. Communicatie

6.1 Communicatie over plan van aanpak

Na vaststelling van dit plan van aanpak kondigt de Inspectie haar onderzoek schriftelijk aan bij de Politieacademie. Op verzoek presenteren de betrokken inspecteurs het plan op de Politieacademie waardoor het sectorhoofd, de teamchef(s) en docenten, allen gelijktijdig over dezelfde informatie beschikken. Het korps en het directoraat-generaal Politie ontvangen een afschrift van het plan van aanpak.

6.2 Communicatie over bevindingen en conclusies

Algemene bevindingen en conclusies uit het onderzoek worden verwerkt in een brief. Deze brief stuurt de Inspecteur-generaal aan de Politieacademie en aan het korps. De minister van Justitie en Veiligheid wordt afzonderlijk geïnformeerd, waarna deze de Tweede Kamer kan informeren. De Inspectie plaatst de brief vervolgens op haar website, voorzien van de reacties van de Politieacademie en het korps (wederhoor).

Vanwege de afgeschermd status van de opleiding vindt een meer specifieke en inhoudelijke terugkoppeling plaats via een presentatie aan de direct betrokkenen van de opleiding tot persoonsbeveiligers.

Inspectie Justitie en Veiligheid

*Toezicht, omdat rechtvaardigheid en veiligheid
niet vanzelfsprekend zijn.*

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier | www.inspectie-jenv.nl](https://www.inspectie-jenv.nl)

Juli 2022

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*